

# NKÚ upozorňuje: výstavba dálnice D4 formou projektu PPP možná pro stát nebude tak výhodná, jak se předpokládá

11.12.2023 - | Nejvyšší kontrolní úřad

**Kontroloři NKÚ zkoumali, jak Ministerstvo dopravy (MD) a Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) v letech 2013 až 2023 využívaly peněžní prostředky státu určené na přípravu, výstavbu a provozování dálnice D4 (tzv. „strakonické dálnice“) formou partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP). Kontrola odhalila několik rizik. Především kontroloři upozornili na významné riziko nesprávného vyhodnocení výhodnosti projektu PPP, neboť MD nedodalo dostatečné podklady o výdajích na provoz, obnovu a údržbu českých dálnic a výhodnost byla nakonec stanovena na základě převážně zahraničních zkušeností.**

Ačkoliv v roce 2020, tedy v době vyhodnocování výhodnosti projektu PPP, provozovalo a udržovalo MD, resp. ŘSD, 1 276 km dálnic, nebylo schopno stanovit výdaje na provoz, obnovu a údržbu těchto komunikací. Tyto údaje jsou ale pro stanovení výhodnosti projektu PPP nezbytné. Nakonec je odhadl poradce projektu, avšak převážně na základě svých zkušeností ze zahraničí. Došel k závěru, že projekt PPP dálnice D4 je o 25 % výhodnější oproti realizaci klasickým způsobem. Na významné riziko nesprávného vyhodnocení výhodnosti projektu upozorňuje NKÚ proto, že na kvalitě vstupních údajů závisí celý výpočet. I menší změna ve vstupních údajích má na výhodnost projektu významný vliv.

Klasický způsob výstavby spočívá v tom, že ŘSD vypíše zadávací řízení na stavební práce a zajišťuje tak nejen výstavbu, ale poté i provoz, obnovu a údržbu dálnice. Stát tedy od začátku hradí všechny náklady. Oproti tomu u projektu PPP výstavbu dálnice, provoz a údržbu zajišťuje a financuje soukromá firma. Stát jí následně po určitou dobu platí smluvní odměnu, tzv. platbu za dostupnost. Dokončení pěti nových úseků dálnice D4 v délce téměř 32 km (včetně opravy 17 km čtyř stávajících úseků) je plánováno nejpozději na závěr roku 2024. Stát má zhotoviteli platit za dostupnost následujících 25 let, tedy až do roku 2049. Po uplynutí smluvního vztahu přejdou provoz i údržba do rukou státu. Dálnice mu má být předána v bezvadném stavu.

NKÚ upozornil i na fakt, že při zohlednění inflace v letech 2020 až 2022 a predikce ČNB a Evropské centrální banky do roku 2049 bude Poslaneckou sněmovnou schválená platba za dostupnost ve výši 29,5 mld. Kč nedostatečná a k jejímu dosažení dojde před rokem 2049. Podle výpočtů kontrolorů, kteří inflaci z let 2020–2022 a zmíněné predikce započítali, bude platba státu za dostupnost o 4,2 mld. Kč vyšší a dosáhne cca 33,7 mld. Kč. V této souvislosti NKÚ připomíná, že celý závazek projektu PPP představuje pro stát kvazimandatorní výdaj, který bude muset až do roku 2049 financovat.

Při přípravě projektu PPP D4 využívalo MD služeb poradců, za jejichž činnost uhradilo do doby ukončení kontroly NKÚ celkem 40,4 mil. Kč. Poradenské služby se týkaly zejména nastavení podmínek a smluvní dokumentace projektu, posouzení jeho výhodnosti či výběru koncesionáře. ŘSD vynaložilo 364,2 mil. Kč za přípravu dokumentací pro zajištění územního a stavebního řízení včetně majetkoprávního vypořádání. U těchto peněžních prostředků NKÚ nezjistil jejich nehospodárné, neúčelné a neefektivní vynaložení.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/nku-upozorňuje:-vystavba-dalnice-d4-formou-projekt-u-ppp-mozna-pro-stat-nebude-tak-vyhodna-jak-se-predpoklada-id13640>